

JORNADA TÈCNICA: LA PODA DE L'ARBRAT VIARI

El dia 7 d'octubre es va realitzar al Museu d'Història de Catalunya la jornada sobre la poda de l'arbrat viari, organitzada per l'APEVC i patrocinada per Parcs i Jardins, amb la col·laboració de GRIMPACAT – Associació de Grimpadors d'Arbres de Catalunya i la AEA - l'Asociación Española de Arboricultura.

L'assistència va ser un èxit. Durant el matí, després de la benvinguda a càrrec de l'Imma Mayol, presidenta de Parcs i Jardins de Barcelona, es van realitzar conferències tractant diferents aspectes sobre la poda de l'arbrat viari, començant per la seva problemàtica, principalment envers la opinió i la seguretat dels ciutadans i acabant amb l'exposició dels criteris objectius de poda d'arbrat. Les ponències van anar a càrrec de Josep M. Mompín i Àlex March com a gestors municipals de l'Ajuntament de Mollet, del catedràtic de psicologia ambiental de la Universitat de Barcelona Enric Pol, de Xavier Candela com a tècnic municipal de l'Ajuntament de Manresa i de Josep Selga com a tècnic en arboricultura.

Les conclusions a les quals van arribar cadascun dels ponents van ser en general unànimes: cal que hi hagi un equilibri entre les necessitats dels arbres i les necessitats dels ciutadans.

Els ciutadans no poden estar satisfets amb la poda si esperen que aquesta resolgui problemes derivats d'altres fets aliens a l'arbre. La poda no pot corregir problemes derivats d'una mala planificació o de canvis imprevisibles.

Des del punt de vista sociològic, les raons de la poda i substitució d'arbres són enteses de formes diferents i contradictòries per els ciutadans. L'arbre ajuda a construir una identitat compartida fonamental per a la cohesió social i la seva gestió acaba afectant les vivències i els comportaments dels ciutadans, que és el que pretenem millorar.

Cal anteposar la seguretat ciutadana davant l'arbre i plantejar l'abatiment com a complement a la poda no ens ha d'espantar.

Tècnicament, no hi ha una forma predeterminada de poda. Actualment disposem de bases objectives per homogeneïtzar els seus criteris i l'única manera de guanyar-nos el respecte com a professionals és fer-ho de forma objectiva. Cal que intervinguem en els projectes de carrers i es destinin recursos a fer campanyes de divulgació per als ciutadans.

RESULTATS DE LES TAULES DE DEBAT

Quins problemes es plantegen per a i per la poda de l'arbre urbà?

Procediment de les taules de debat

L'exercici es va dur a terme amb els assistents distribuïts en 4 taules de treball, amb una distribució en dues fases:

1. Problemes de la poda de l'arbrat urbà
2. Solucions als problemes plantejats

Els assistents treballen en la primera fase amb el mètode de tempesta d'idees i moderats per un facilitador que va prenent nota de les idees que tots, ordenadament, aporten al grup.

Després d'una primera aproximació als problemes plantejats, s'estableix una prioritat en aquests problemes, de forma que en el grup s'estableixin prioritats.

L'elecció dels problemes s'exposa al conjunt d'assistents i es torna a realitzar una votació general per a agrupar els problemes similars i elegir els més votats.

Els problemes escollits com els principals, seran els debatuts en la segona part de l'exercici amb la finalitat d'obtenir unes propostes de solució.

Els resultats detallats de l'exercici han estat:

FASE 1 – Resultats tempesta d'idees

GRUP 1	VOTS
Falta de gestió integral de la via pública	8
Falta de formació d'especialistes	8
Falta unificar criteris de poda	6
Es transmet poca informació al ciutadà	5
Problemes amb les infraestructures urbanes	4
Hi ha inseguretat per al ciutadà	3
Falta d'informació històrica de l'arbrat	3
Falta de planificació urbana	2
Gestió dels residus de poda	2
Dificultat per a gestionar l'arbre heretat	1
Limitació de recursos	1
Es provoquen problemes estructurals en l'arbre	0
Hi ha poca especialització de la premsa	0
Falta "valentia" per a les actuacions dràstiques amb fonament tècnic	0
Es produeixen problemes fitosanitaris	0
Fragilitat i durada del criteri polític	0
No hi ha temporització en els diferents treballs en el carrer (canalitzacions, obres etc)	0
Seguretat del podador	0
Falta d'atenció al ciutadà	0
Poca professionalitat dels tècnics	0

GRUP 4	VOTS
Falta de criteris de poda	8
Mala planificació de la ciutat. Falta d'informació dels gestors (interns i externs)	7
Elecció inadequada de les espècies	6
Ciudadans massa queixosos amb poca cultura de l'arbre	6
Manca formació professional	5
Desconeixement i falses creences de la funció del jardí	3

Mitjançant el mètode de tempesta d'idees aquests varen ser els problemes que van plantejar-se. Els més votats, i finalment considerats prioritaris van ser els següents:

- Falta d'unificació dels criteris de poda
- Problemes amb les infraestructures urbanes
- Falta un pla de gestió integral
- Queixes dels ciutadans

Finalment es van debatre per tal de proposar solucions.

GRUP 2	VOTS
Manca unificació de criteris sobre el tipus de poda	8
Manca comunicació tècnics-polítics-ciutadà	6
Molta gent mana i hi ha poca acceptació de decisió tècnica	5
Manca preparació dels professionals de poda	5
Necessitat dels col·lectius externs que donin suport a les decisions dels professionals de poda	4
Elecció d'espècies inadequades	3
Necessitat de transmetre la cultura de l'arbrat a la ciutadania	3
Falten equips pluridisciplinars	2
Falta de reciclatge sobre coneixements en els professionals	2
Transmissió correcta d'objectius entre els tècnics i executors finals dels treballs	2
Manca unificació de criteris professionals dels projectes: arquitectes, enginyers	0

GRUP 3	VOTS
Falta de criteris tècnics	6
Les queixes dels ciutadans	6
Manca interacció de les necessitats de l'arbre amb el ciutadà	3
Seguretat del vianant i del treballador	2
El tècnic en l'entorn socio-polític	2
Subestimació sobre el treball de l'arbre	2
Les podes inadequades que provoquen problemes futurs	2
Falta de bona formació continuada del personal	2
Considerar l'arbre l'última prioritat	2
El problema que suposen les podes heretades	2
Falta de coordinació entre els treballs	2
Baix nombre d'arbres ben podats	1
Falta de cultura jardineria	1
Pèrdua del patrimoni	1
Es dóna prioritat a la quantitat enfront de la qualitat	1
Els canvis que es provoquen en el paisatge urbà	0

FASE 2 – Com solucionem els principals problemes?**GRUP 1: FALTA D'UNIFICACIÓ DELS CRITERIS DE PODA**

Formar un grup de tècnics reconeguts que estableixin els criteris

Establir normatives per a casos concrets

Proposar fòrums de debat

Elaborar un manual de pràctiques inadequades on s'incloguin els criteris mínims basats en l'entorn i les necessitats de l'arbre

Disposar d'un sistema de consulta de problemes comuns

Organitzar un fòrum de consultes "online"

Tenir un catàleg de casos concrets amb les seves solucions

Plantejar els objectius de la poda

Establir un pla de formació tècnic, conjunt amb altres sectors

Aconseguir un referent d'un organisme o institució que formalitzi i actualitzi els criteris

Incloure els criteris en els plans de formació

Que els criteris de poda siguin adaptats com propis o normatius dels ajuntaments

Intentar que els casos ben resoltos siguin precedents

Que hi hagi tècnics que depenguin d'institucions i donin assessorament

Proposar l'existència de tècnics compartits entre petits municipis (per a adoptar criteris)

Promoure el " pla de formació" de l'arbrat

S'hauria de parlar de propostes de formació en lloc de criteris de poda

Realitzar trobades entre professionals per a intercanviar opinions (en el terreny)

Tenir en compte l'entorn cultural dels arbres

Conclusions: S'haurien d'elaborar uns manuals en els quals s'incloguin les actuacions inadequades i els criteris bàsics, si pot ser amb casos freqüents i sempre considerant l'entorn ambiental i cultural de l'arbre.

Els plans de formació s'haurien de promoure entre els diferents organismes amb la finalitat de buscar l'heterogeneïtat.

Realitzar catàlegs de casos ben resoltos, amb possibilitat que siguin online, amb comentaris dels casos

Realitzar trobades entre professionals i ajuntaments.

GRUP 2: PROBLEMES AMB LES INFRAESTRUCTURES URBANES

Creació de grups de treball pluridisciplinars, des de la planificació i el disseny

Crear ordenances municipals sobre la planificació de l'arbrat en la ciutat

Dotar de majors recursos econòmics

Adequar el model d'estudi d'impacte ambiental a la planificació urbana

Planificació amb criteris tècnics i no electorals

Normatives unificades en les xarxes de serveis

Possible participació dels ciutadans

Sensibilització general sobre les necessitats de l'arbrat de tot l'equip pluridisciplinar

Evolució i adaptabilitat dels tècnics respecte als canvis de la ciutat

Considerar i valorar per igual l'arbrat viari en la planificació de les ciutats

Detecció de problemes actuals per a evitar repetir-los

Informació gràfica unificada dels serveis viaris (plànols de situació superposats)

Possible adequació de models d'altres països que hagin funcionat correctament

Que existeixi un organisme coordinador i integrador de les infraestructures (xarxes) amb l'arbrat viari

Conclusions: Considerem que és important la creació de grups de treball pluridisciplinars, formats per tècnics dels distints àmbits que influeixen en la trama urbana, com enginyers industrials, enginyers agrícoles, arquitectes, biòlegs, etc. Tots ells posarien els seus coneixements en comú en l'elaboració de treballs de planificació i disseny urbà. Haurien de disposar de tota la documentació actual, així com altres noves que deuriem crear-se, com ordenances municipals, normatives, informació gràfica unificada.

Creiem també que és aconsellable fixar-nos en models de treball utilitzats en altres països o en altres àmbits, per a adaptar-los a la nostra situació.

És necessari que els "criteris polítics" no distorsionin els criteris tècnics en l'elaboració dels projectes.

GRUP 3: FALTA UN PLA DE GESTIÓ INTEGRAL
Establir un responsable de la coordinació de serveis
Que hi hagi un representant de l'arboricultura com a interventor en gestió
Facilitar la formació contínua del tècnic
Proposar la "Cobertura legal" amb ordenances específiques
Comunicació àgil entre els diferents operadors de la via pública
Forçar que tots els projectes tinguin el manteniment pressupostat
Que els criteris tècnics siguin clars, concrets i precisos
Implicar a l'usuari de la via en la gestió
Fer jornades tècniques per a tots els diferents gestors
Creació d'un model del tipus de zona i d'arbrat
Creació d'equips multidisciplinars
Criteris preestablerts de projectes urbanístics
Realitzar proves pilot de gestió integral
Creació d'un consell assessor
Emular models de gestió que funcionin
Definició de línies estratègiques comunes i objectius coneguts i elaborats per tots
Elaborar un pla director integral de les vies arbrades. Concentsuat i aprovat en plens municipals
Que els plans directors siguin documents "vius"

Conclusions:

Hem conclòs que la gestió integral de la via pública requeriria l'elaboració d'un pla director dels carrers arbrats que estigui concentsuat per aquells tècnics dels diferents operadors de la via pública i alhora aprovat pel ple. Aquest pla director hauria de contemplar la coordinació de serveis, les seves estratègies de manteniment i protocol amb una cobertura legal amb ordenances específiques.

GRUP 4: QUEIXES DELS CIUTADANS
Posar personal qualificat en el departament d'atenció ciutadana
Establir un protocol d'actuació enfront de les queixes. Realitzar inspeccions
Informació de la planificació i actuacions per zones (districtes, barris)
Usar internet per a informació de les actuacions
Col·locar senyalització en els carrers amb actuacions previstes per a informar als ciutadans
Proposar xerrades en juntes de districte amb actuacions i contingut dels treballs que es fan
Ús dels mitjans de comunicació a través dels gabinets de premsa (inclòs en el protocol) amb informació comprensible.
Implicació dels districtes en la informació, xerrades, aules de portes obertes
Iniciar la formació en les escoles
Fer xerrades en associacions de veïns, associacions de jubilats, amb informació de l'arbrat i la seva cultura

Conclusions:

Realitzar un filtre i posterior classificació de les queixes mitjançant un protocol amb personal especialitzat en el tracte amb el públic.

Facilitar la informació als ciutadans, mitjançant els canals de comunicació més efectius en cada cas.

Formació a diferents nivells de qüestions d'arbrat (escoles, associacions etc)

Han col·laborat en l'edició d'aquest info: Asociación Española de Arboricultura, Montse Altimira, Xavier Argimon i Àlex March

Encara no ets soci de l'APEVC ? Per només 35 € anuals pots participar en la promoció de l'interès, la recerca i la formació per a la millora dels espais verds de Catalunya.